

בתי המשפט

פ 002372/00		בית משפט השלום ירושלים	
תאריך: 27/12/01		כבוד השופטת, שולמית דותן ס.נשיא	לפני:

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד
נגד
המאשימה

נוכחים: חמני אליעזר
ע"י ב"כ עוה"ד
באת כח התביעה: עו"ד אלקובי
הנאשם וב"כ עו"ד בר חיים
הנאשם

הכרעת דין לאישום מס' 3**העובדות:**

אליעזר חמני (להלן: "הנאשם") שימש – בתקופה הרלוונטית לכתב האישום – סגן החשב במשרד הדתות. המתלוננת "פ" היתה – בתקופה הרלוונטית לכתב האישום – עובדת במשרד הדתות. ב-17/3/96 מסרה "פ" הודעה אודות הטרדה מינית כלפיה ע"י הנאשם במסגרת חקירה אותה ניהלה יחידת המשמעת בנציבות שירות המדינה.

הנאשם מודה בעובדות המפורטות בס' 7 ו-8 לאישום השלישי, לפיהן (ע' 1, 13-14) במועדים שונים עד לחודש יוני 1999 אמר מספר פעמים למתלוננת "פ" – בעקבות ההודעה אשר מסרה "פ" בנציבות שירות המדינה – "למה התלוננת עלי", "למה עשית את זה", "לא ציפיתי ממך שתעשי דבר כזה", "לכי לכי לפרס שלך, יא חומיני אחת". "פ" נפגעה מהערות אלה.

על יסוד העובדות האמורות הנאשם מואשם בהתנכלות – עבירה לפי סע' 4 ו-5 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח – 1998 (להלן: "החוק למניעת הטרדה מינית"). הנאשם טוען שאין להרשיעו בעבירה המיוחסת לו, כאמור, למרות הודאתו בעובדות הנ"ל.

התנכלות

ב"כ הנאשם טוען:

א. "אין התנכלות ללא הטרדה מינית. ס' 3(ב) טומן בחובו בהגדרת התנכלות ואת המילה 'הטרדה מינית' בוודאי שאת המונח 'הטרדה מינית' שמופיע פה צריך להגדיר לפי החוק. ההגדרה בחוק נמצאת בס' 3 אבל החוק הזה חוקק בשנת 1998, שבע שנים אחרי שהמעשים נעשו. בזמן עשיית המעשים החוק לא היה קיים ולכן אי אפשר לדבר על התנכלות שמקורה 'בהטרדה

מינית' לפי החוק. אם הוא היה מתנכל לה לפני שנת 1998 על המעשים שנעשו לה ב- 1991 בוודאי שזה לא 'הטרדה מינית'. עוד דבר, נניח שהמעשים שעשה בה בשנת 91 היו 'הטרדה מינית', עד שנת 99 שבה לפי הטענה היתה התנכלות יש התיישנות על המעשים האלה, לכן מבחינה משפטית, להבדיל מבחינה עובדתית, אין 'הטרדה מינית' ואז ממילא כשהחוק אומר התנכלות שמקורה ב'הטרדה מינית', הוא מתכוון ליצור שנקרא 'הטרדה מינית' שהחוק מכיר בו כ'הטרדה מינית' " (ע' 2, 13 - 2). "החוק הזה הוא חדש. הוא קובע חוק מיוחד לגבי הטרדה מיוחדת שמוקדמת בחוק. מבחינה רעיונית, לא יכול להיות שייחסו לאדם עבירה שעבר לפני שהמחוקק חקק את העבירה שעליה הוא רצה להגן במיוחד. ברור שמדובר כאן בהתייחסות לתלונות או תביעות שהוגשו על סמך החוק, לאחר שהחוק חוקק המחוקק רצה להגן על העבירה שנקראה הטרדה מינית החל מרגע כניסת החוק, שאם לא כן היה קובע את העבירה הזאת כחוק מיוחד עוד לפני שנחקק החוק" (ע' 4, 9 - 4).

ב. "גם מבחינה עובדתית ספק אם בעובדות בפיסקה 8 יש התנכלות. השאלה היא לא אם היא נפגעה, אלא אם אדם סביר היה נפגע מדבר כזה (ע' 2, 15 - 14).

ג. "בפסק דין 'בר אשר' לא נחקק חוק ולא נחקקה עבירה של הטרדה מינית. בית המשפט אמר שהתנהגות מהסוג הזה היא עבירה לפי חוקים שונים, למשל התנהגות לא הולמת של עובד מדינה, לפי ס' 17(3) לחוק המשמעת של עובדי המדינה. זאת בעצם היתה העבירה שרלוונטית לאישום הזה ביחס להתנהגותו כלפי "פ" אבל המחוקק לא קבע אף פעם שהטרדה לגבי עבירה כזאת או לגבי עבירה של הפליה בניגוד לחוק שיוויון הזדמנויות בעבודה, מהווה התנכלות. לא מדובר על הטרדה מינית לפי החוק, זה ברור" (ע' 4, 16 - 9).

ד. הנאשם לא הודה בהטרדה מינית לגבי "פ", וזה חשוב מאוד. אם בן אדם היה מודה בהטרדה והיה מתנכל בצורה כזו, אז ספק אם זאת עבירה, נניח שלא, אבל מה קורה? כשבן אדם לא הודה ובא לזה שהתלונן ואומר לו "למה עשית את זה?", זה מה שהיה פה וזה חשוב לצורך השאלה אם עובדתית זה מהווה עבירה. צריכה להיות כוונה פלילית גם בעבירה כזו. אם בן אדם לא הודה ואומר את הדברים האלה, אז יכול להיות שזה בלי כוונה פלילית אלא רק מכעס ותסכול, להבדיל אם בן אדם מודה ועושה את זה כדי להטריד ובשביל שהיא תחזור בה" (ע' 5, 11 - 5).

ב"כ המאשימה טוענת:

א. "הטרדה מינית היתה אסורה על פי חוק גם לפני החוק" (ע' 2, 24).

ב. "לגבי הערתו של חברי שגם ס' 8 לעצמו אינו בגדר עבירה, אני רוצה לענות כי המדובר במס' מועדים שעובד בכיר פונה לעובדת זוטרה שמועסקת על ידי חב' כ"א ומס' פעמים פונה אליה "למה התלוננת עלי??" "למה עשית את זה?" "לא ציפיתי ממך" ועוד, וזה בהחלט עונה על עבירת ההתנכלות. גם אם היה פונה אליה פעם אחת, ויש לזכור כי היה עובד בכיר ושואל אותה למה עשית לי את זה, הכוונה לא הגשת נגדי תלונה, זה יכול להיות התנכלות, וקל וחומר כשהוא פונה אליה מס' פעמים, וכמובן הביטויים המעליבים. הביטוי המעליב הוא הביטוי האחרון, אבל הדברים האחרים יש בהם כדי לגרום לעובד אשר חושב פעמיים אם להגיש תלונה, גורם לו לחשוב שלוש פעמים" (ע' 3, 27 - 21, ע' 4, 2 - 1).

ס' 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית – המגדיר התנכלות כ"פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית" – אינו מגביל את מקור הפגיעה בהתנכלות להטרדה מינית, או לתלונה או לתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית לפי החוק למניעת הטרדה מינית.

עבירת ההטרדה המינית היתה קיימת במשפטנו – כעבירה פלילית – גם לפני כניסתו לתוקף של החוק למניעת הטרדה מינית בשנת 1998. חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח – 1988 (להלן: "חוק שוויון הזדמנויות בעבודה"), אשר התקבל בכנסת בתאריך ה – 23/2/1988, קבע בס' 7 – שכותרתו היתה "הטרדה מינית בעבודה" – כי "לא יפגע מעביד בעובד בעניינים המנויים בס' 2 מחמת סירובו של העובד להיענות להצעה או בשל התנגדותו למעשה שהם בעלי אופי מיני ושנעשו בידי המעביד או בידי מי שממונה במישרין או בעקיפין על העובד". ס' 15 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה – שכותרתו "עונשין" – קבע בס"ק (א) כי "העובר על הוראות סעיפים 2, 6, 7 או 8, דינו – כפל קנס הקבוע בס' 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 (להלן: "החוק").

עבירת ההטרדה המינית היתה קיימת – כעבירת משמעת לפי ס' 17 לחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג – 1963 בצירוף ס' 43.422 לתקנון שירות המדינה – גם לפני כניסתו לתוקף של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה [לסקירה של הדין בישראל בנושא ההטרדה המינית לפני חקיקת החוק למניעת הטרדה מינית ר' פסק דינו של השופט י' זמיר בעש"מ 6713/96 מדינת ישראל נ' בן אשר פ"ד נב (1) 650, 678 – 668].

לכן, יש לקבוע כי ניתן היה להגיש תלונה או תביעה על הטרדה מינית גם לפני כניסתו לתוקף של החוק למניעת הטרדה מינית בתאריך ה – 20/9/98.

הנאשם מודה כי אמר למתלוננת "פ" – "למה התלוננת עלי", "למה עשית את זה", "לא ציפיתי ממך שתעשי דבר כזה", "לכי לכי לפרס שלך, יא חומיני אחת" – מספר פעמים עד לחודש יוני 1999. לכן, יש לקבוע כי ניתן להאשים את הנאשם בעבירה של התנכלות לפי סעי' 4 ו – 5 לחוק למניעת הטרדה מינית על הדברים שאמר למתלוננת "פ" – לאחר כניסת החוק למניעת הטרדה מינית לתוקף – בעקבות תלונה על הטרדה מינית אותה הגישה המתלוננת "פ" נגד הנאשם בתאריך ה – 17/3/96.

מעמדו של השופט י' זמיר בעש"מ 1928/00 מדינת ישראל נ' ברוכין [פ"ד נד (3) 694, 704 – 703] עולה, כי גם הדברים שאמר הנאשם למתלוננת "פ" – בתקופה שבין הגשת התלונה על הטרדה מינית על ידי "פ" לבין כניסתו לתוקף של החוק למניעת הטרדה מינית – מהווים, על פי מהותם, התנכלות לפי החוק למניעת הטרדה מינית:

"העבירות בהן המשיב הורשע הן, על פי מהותן, עבירות של הטרדה מינית. ראו סעיף 3(א) לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח – 1998. אכן, המשיב לא הועמד לדין לפי חוק זה, אף כי החוק כבר נכנס לתוקף באותו מועד, כיוון שהעבירות בוצעו על ידו לפני שחוק זה נחקק. עם זאת, כדי לקבוע עמדה כלפי עבירות אלה, ובהתאם לכך גם לקבוע את אמצעי המשמעת הראויים לעבירות אלה, מן הראוי להתייחס אליהן על פי מהותן, כלומר, כעבירות של הטרדה מינית".

לכן, ניתן להאשים את הנאשם בעבירה של התנכלות לפי סעי' 4 ו – 5 לחוק למניעת הטרדה מינית גם על הדברים שאמר למתלוננת "פ" בתקופה שבין הגשת התלונה על הטרדה מינית על ידי "פ" לבין כניסתו לתוקף של החוק למניעת הטרדה מינית.

המחוקק מסתפק – לצורך התגבשות עבירת ההתנכלות – בפגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית. ניתן ללמוד על אופי הפגיעה הנדרשת – לעניין התנכלות שמקורה בתלונה או בתביעה שהוגשו על הטרדה מינית – מהפסיקה הדנה בעבירה של הטרדת עד לפי ס' 249 לחוק, הדומה לה במהותה.

השופט ברנזון מתייחס – בע"פ 247/71 מדינת ישראל נ' יצחק בחג'אן, ואח' [פ"ד כו (1) 76, 79] – להגדרת ההטרדה:

"בן יהודה מבאר את המלה "הטריד" במשמעות "העסיק, בלבבל" ... במילון החדש של אבן שושן ניתן למילה "הטריד" הביאור הבא: "גרם טורח וטרדה, העסיק, הטריח; בלבבל, גרם למבוכה". בלשון העם המדוברת "להטריד זה פשוט "לבבל את המוח".

השופט ח' כהן מתייחס (בע"פ 247/71 הנ"ל) למהות ההטרדה:

"... עצם הטרדה אשר כזאת, ללא שום כוונה 'להכשיל את עדותו או לפגום במהימנותו של העד', אלא למשל, לשם התנקמות או הפגנת זעם, דייה להביא מורך ופחד בליבם של עדים – לאו דווקא ולא רק בליבו של העד המוטרד, כי אם גם בליבם של רבים אחרים, עדים בכוח, הרואים ושומעים את ההטרדות יורדות על ראש העד ואין פוצה פה. אשר על כן יש גם בעצם ההטרדה הזאת משום מכשול של ממש בדרכי השפיטה של בתי המשפט – לא פחות מסוכן מאשר נסיונות להדיח עדים לעדות שקר או להימנעות ממתן עדות". (שם, עמ' 82)

השופט י' קדמי מגדיר – בע"פ 3274/94 פלוני נ' מדינת ישראל [פ"ד נ (5) 353, 364 – 363] – הטרדה של עד:

"הטרדה" של עד יכולה ללוש צורות שונות ומגוונות; ובלבד - שתהיה 'קשורה' להיותו עד, ועל פי טיבה יש בה כדי 'להפריע' לעד במהלך חייו הרגילים ולהפוך בדרך זו את נכונותו להעיד ל'מטרד'".

הנשיא שמגר מגדיר – בע"פ 526/90 בלזר ואח' נ' מדינת ישראל [פ"ד מה (4) 133, 175] – הטרדה של עד:

"מבלי לנסות למצות כאן את משמעותו של המונח 'הטרדה', ניתן, איפוא, לומר כי הטרדה כוללת לצורך ענייננו, כל פניה אל אדם בדיבור או במעשה שיש בו כדי לטרדו ממנוחתו או מעיסוק באותם עניינים שהוא בוחר לו מרצונו. הדבר כולל, בין היתר, פניות טלפוניות המעמיסות על זמנו, צלצולי סרק בדלת או בטלפון, מעקבים גלויים או נסתרים, צעידה בעקבות אדם, עריכת משמרות, פניות אליו כדי שישוב ויבחן טענותיו והאשמותיו, בייחוד בלווית איום מוסווה ששמו או משרתו ייפגעו, לרבות הזמנתו למקום שלא ביוזמתו בקשר לעדותו ודברים כיוצא באלה, שיש בהם כדי להעסיק אדם בעניינים שאינם אלא, כלשון העם, בלבול מוח גרידא".

בהתאם לכך, ניתן לקבוע כי עבירת ההתנכלות שמקורה בתלונה או בתביעה שהוגשו על הטרדה מינית – בדומה לעבירה של הטרדת עד – באה למנוע, בין היתר, הפרעה למתלונן במהלך חייו הרגילים העלולה לפגוע בנכונותו (ובנכונותם של עדים בכוח) להעיד כנגד הנילון.

השופט י' קדמי קובע (בע"פ 3274/94 הנ"ל, בע' 365) את אופי הפגיעה הנדרשת בהטרדת עד:

"ל'הטרדה' בהקשר הנדון כאן, יש אין סוף פנים; ומשנושאים עמם הדברים ש'השמיע' המערער באזני העדה 'אי נעימות', 'אי נוחות' ו'חשש מן הבאות' - בקשר להיותה עדת תביעה במשפט - יש בכך, כדי לשמש בסיס מספיק להרשעה בעבירה של הטרדת עד."

בהתאם לכך, ניתן לקבוע כי גרימת "אי נעימות", "אי נוחות" ו"חשש מן הבאות" למתלונן על הטרדה מינית מהווה פגיעה מכל סוג שהוא המספיקה להרשעה בעבירת התנכלות לפי החוק למניעת הטרדה מינית.

הנשיא שמגר קובע (בע"פ 526/90 הנ"ל, בע' 175) את היסוד הנפשי הנדרש בעבירה של הטרדת עד:

"סעיף העבירה מתייחס רק למבצע העבירה, היינו למטריד ואין בין יסודותיו הוראה, ממנה עולה כתנאי להתקיימותה של העבירה, שמלאכת ההטרדה אכן צלחה בידי מבצעה, וכי האדם כלפיו כוון מעשה העבירה אכן חש סובייקטיבית מוטריד. מחשבתו ותגובתו של האדם אשר כלפיו מופנים מעשי ההטרדה או מידת ההצלחה של ההטרדה, אינם מיסודותיה של העבירה. העבירה מתייחסת על פי יסודותיה למעשהו ולמחשבתו של המטריד ולא למצבו הנפשי של המוטריד או למידת ההצלחה של ההטרדה לגביו. די, על כן, בהוכחת עשייתו של מעשה של הטרדה, אשר נעשה מתוך מודעות למהות ולטיב המעשה ולנסיבות הכרוכות בו, כדי לבסס הרשעה בעבירה על סעיף 249."

ביסודותיה של עבירת ההתנכלות - בדומה לעבירה של הטרדת עד - לא כלולה הוראה, ממנה עולה כתנאי להתקיימותה של העבירה, שמלאכת ההטרדה אכן צלחה בידי מבצעה, וכי האדם כלפיו כוון מעשה העבירה אכן חש סובייקטיבית מוטריד. גם עבירת ההתנכלות - בדומה לעבירה של הטרדת עד - מתייחסת על פי יסודותיה למעשהו ולמחשבתו של המטריד ולא למצבו הנפשי של המוטריד או למידת ההצלחה של ההטרדה לגביו. בהתאם לכך, ניתן לקבוע כי די בהוכחת עשייתו של מעשה של הטרדה המהווה פגיעה מכל סוג שהוא, אשר נעשה מתוך מודעות למהות ולטיב המעשה ולנסיבות הכרוכות בו, כדי לבסס הרשעה בעבירת התנכלות לפי החוק למניעת הטרדה מינית.

השופט י' זמיר קובע - לעניין הטרדה מינית - את הנסיבות המאפשרות הכרעה במקרים גבוליים, שהם ספק הטרדה אסורה ספק התנהגות קבילה (עש"מ 6713/96 הנ"ל, בע' 688):

"במקרים כאלה התשובה לשאלה תלויה במכלול הנסיבות של כל מקרה כשהן מצטרפות ויוצרות יחד את מערכת היחסים של הצדדים המעורבים. לא כל מעשה לעצמו, ולא כל התבטאות בנפרד, אלא כולם כמכלול. את מכלול המעשים וההתבטאויות יש להעריך על רקע הנסיבות של המקרה. במסגרת הנסיבות נודעת חשיבות מיוחדת לשאלת המעמד של המטריד כלפי המוטריד: האם המטריד ממונה על המוטריד או נמצא בעמדה של סמכות או השפעה המאפשרת לו להיטיב או להרע עם המוטריד, למשל, במקום העבודה; היחסים הקודמים בין המטריד לבין המוטריד: האם היו ביניהם יחסי קירבה; מהות ההטרדה: האם היתה גופנית או מילולית, והאם נשאה אופי עויין או חברי; תדירות ההטרדה: האם היה זה מעשה חד-פעמי או מעשים חוזרים ונשנים לאורך זמן. נתונים אלה נשקלים זה לאור זה והמשקל היחסי שלהם תלוי זה בזה. כך, למשל, התנהגות שלא תיחשב הטרדה בין עובדים באותה דרגה עשויה להיחשב הטרדה בין ממונה לעובד שכפוף לו; התנהגות שאינה בגדר הטרדה אם היא חד-פעמית, עשויה להגיע כדי הטרדה אם היא חוזרת ונשנית; וכיוצא

הנאשם לא הסתפק בהבעת פליאה וכעס חד פעמית – לאחר שגילה כי המתלוננת "פ" הגישה תלונה על הטרדה מינית נגדו – אלא חזר ואמר למתלוננת "פ" "למה התלוננת עלי", "למה עשית את זה", "לא ציפיתי ממך שתעשי דבר כזה", "לכי לכי לפרס שלך, יא חומיני אחת" במועדים שונים ועד לחודש יוני 1999. הנאשם מודה – בעובדה – כי המתלוננת "פ" נפגעה מהערות אלה.

לפיכך, אני מוצאת את הנאשם אשם ומרשיעה אותו בדין גם בעבירת ההתנכלות המיוחסת לו באישום השלישי, שבכתב האישום המתוקן.

גם לאחר שהגעתי למסקנה הנ"ל נראה לי נכון להעיר מספר הערות לעניין עבירת "ההתנכלות" כפי שהיא מוגדרת בחוק למניעת הטרדה מינית. לצערי, בלחץ עומס העבודה המוטל על בית המשפט, קצר הזמן העומד לרשותי לביצוע "מחקר משפטי" מקיף. עם זאת, נראה לי נכון להפנות שימת לב העוסקים במלאכת החקיקה ותיקוני החקיקה לקשיים המתעוררים מניסוח החוק כמות שהוא. ודוק: חשיבות הערך המוגן המביאה לכינונה של עבירת ההתנכלות אינה צריכה לגרום ל"תקלה ציבורית" באופן הניסוח וההגדרה של עבירה פלילית – ולעולם יש לזכור את הקשיים העלולים להתעורר בבית המשפט בבואו ליישם את החוק.

ס' 1 לחוק למניעת הטרדה מינית קובע כי הטרדה מינית פוגעת בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובקידום השוויון בין המינים. בדברי ההסבר להצעת חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ז – 1997 (הצ"ח 2641 מתאריך ה – 22/7/1997) (להלן: "דברי ההסבר להצ"ח") נאמר:

"הטרדה מינית היא פגיעה בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובזכותו לשוויון. היא פוגעת בכבודו העצמי ובכבודו החברתי של המוטריד, היא משפילה ומבזה את אנושיותו, בין השאר על ידי התייחסות אל האדם כאובייקט מיני לשימושו של המטריד. הטרדה מינית שוללת את האוטונומיה של המוטריד ואת שליטתו בגופו ובמיניותו, פוגעת בזכותו להגדרה עצמית ופולשת לפרטיותו, וכן מפלה אותו לרעה לעומת אנשים אחרים. הטרדה מינית כלפי נשים גורמת להשפלתן ביחס למינן או למיניותן ומקשה עליהן להשתלב כחברות שוות בעולם העבודה וביתר תחומי החיים ובכך היא פוגעת בשוויון" (שם, בע' 484).

עם זאת, יש לזכור כי הפיכתן של הטרדה מינית וההתנכלות לעבירות פליליות לפי ס' 5 לחוק למניעת הטרדה מינית, פוגעת בכבוד האדם ובחירות של נאשמים פוטנציאליים בעבירות של הטרדה מינית והתנכלות:

"המשפט הפלילי, מעצם טיבו ומהותו, בין באיסוריו, המשליכים על חירותו של הפרט, בין בעיצומו, שיש בהם כדי לפגוע במכלול זכויות היסוד של האדם, ובין במגבלותיו באשר למידת ההגנה שהוא מעניק לפרט, הוא מערכת נורמטיבית הפוגעת בזכויות יסוד או המגבילה אותן או המצמצמת את האפקטיביות של תחולתן" (י' קרפ "המשפט הפלילי – יאנוס של זכויות האדם: קונסטרוקציונליזציה לאור חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו" הפרקליט מב חוברת א בע' 94) (להלן: "יהודית קרפ").

על המחוקק מוטלת החובה – מכוח סעי' 8 ו – 11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (להלן: "חוק היסוד") – שלא לפגוע בזכויות אלה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש.

עקרון החוקיות בפלילים – המעוגן בתנאי ההגבלה "על פי חוק" בס' 8 לחוק היסוד ובס' 1 לחוק (ראו למשל יהודית קרפ, בע' 98) – קובע כי "אין עבירה ואין עונש אלא אם כן נקבעו בחוק או על פיו".

לדעת יהודית קרפ –

"תוקפה החוקתי של חקיקה עונשית, שנחקקה לאחר קבלתו של חוק היסוד, ייבחן לפי מידת התאמתה לפיסקת ההגבלה שבחוק היסוד. המשפט הפלילי, על עקרונותיו, כפוף לפסקת ההגבלה. היא שתכתיב בעתיד את תכניו הראויים והיא שתקבע את האיזונים הפנימיים שלו. אחריות זו חלה על המחוקק כל אימת שהוא קובע את תכניה של חקיקת העונשין שהוא מחוקק. המחוקק חייב עתה, במצוות חוק היסוד, להתאים את חקיקת העונשין שהוא מחוקק הן לזכויות היסוד של האדם והן לכללים הקבועים בחוק היסוד באשר לפגיעה בהן, כללים המשקפים את האיזון החוקתי החדש, הנובע מעיגונן של זכויות היסוד בחוק היסוד. ... האידך גיסא של מחויבות זו של המחוקק הוא, שמעתה יבחנו בתי המשפט במאזניים אלה של התאמה לחוק היסוד את האיזונים שבחקיקה הפלילית ואת התאמתם של עיקריה לעיקרים הקבועים בחוק היסוד" (יהודית קרפ, בע' 95).

לדעת פרופ' קרמניצר –

"It is impossible to act with certainty and self assurance or to plan for the future unless given clear, advance warning of prohibited conduct" [M. Kremnitzer "Constitutional Principles and Criminal Law" 27 Isr. L. R. (1993) p. 91](להלן: "קרמניצר")

לכן –

"It is a citizen's right (by virtue of his liberty) to be able to know what is prohibited without having to invoke the moral consciousness, even if he intends to commit a moral breach. If we take that right seriously, an additional criterion is required for the creation of criminal prohibitions: what cannot be defined clearly, so as to imprint on a person's mind a definite image of a proscribed conduct, is generally unsuited to the criminal field, and is better left to alternative fields for which the value of forewarning is less central. Various systems of disciplinary rules are examples of such alternative means"(קרמניצר, שם, שם).

לדעת יהודית קרפ, המאזכרת גם את דבריו של פרופ' ש"ז פלר על עקרון החוקיות [ש"ז פלר יסודות

בדיני עונשין (תשמ"ד, כרך א) 180] –

"את המילה 'בחוק' שבסעיף 8 לחוק היסוד, יש לקרוא לא רק במשמעות המקור הנורמטיבי הפורמלי של הנורמה העונשית, אלא גם במשמעות המהותית, דהיינו בהיבט הפומביות, הנגישות, הוודאות והידיעה מראש. בחוק משמעו במסגרת מוסמכת ופומבית, הקובעת קריטריונים וסטנדרטים מבוררים ומדריכים, לפיהם יכול אדם לכוון את התנהגותו. "בחוק" פירושו בדבר חקיקה מנוסח בלשון ברורה וחד משמעית ואשר יש לציבור נגישות לדעת את האמור בו. "בחוק" משמעו בחקיקה המאפשרת 'הכרה ישירה של תוכנו של החוק, על פי הלשון הנקוטה בו, לפי הבנתו של אדם מן הישוב וללא כל חובה לחקור שמא קיימות מאחורי לשון החוק כוונות נסתרות, שלא באו לידי ביטוי מפורש בו" (יהודית קרפ, בע' 98).

לשון ס' 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית – המגדיר התנכלות כ"פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית" – אינה מעניקה לאדם אזהרה מוקדמת ברורה או הכוונה אחרת לעניין ההתנהגות – במעשה או במחדל לפי ס' 18 לחוק – אותה אוסר סעיף זה.

בדברי ההסבר להצה"ח נאמר – לעניין מטרותיה של עבירת ההתנכלות:

"להטרדה המינית נלוות לעתים התנהגויות טורדניות נוספות שמטרתן להפעיל לחץ על המוטרד או להתנקם בו. התנהגויות מסוג זה מגוונות מאוד; חלקן נתפסות בהגדרות משפטיות קיימות, אך חלקן בלתי מוגדרות. בכל מקרה התנהגויות אלה פוגעות בקורבן והוא זכאי להגנה מפניהן, ולצורך כך נכללו אלה בהגדרת 'התנכלות' (דברי ההסבר להצה"ח, בע' 485).

לשון ס' 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית – המגדיר התנכלות כ"פגיעה מכל סוג שהוא שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה, שהוגשו על הטרדה מינית" – אינה מונעת אפשרות הרשעה של נאשם בהתנכלות, בגין פגיעה מכל סוג שהוא, שפגע – לאחר הגשת התלונה או התביעה – במי שהגיש נגדו תלונת שווא על הטרדה מינית, או אפשרות של הגשת כתב אישום בעבירת התנכלות כנגד מי שהגיש תלונה או תביעה על הטרדה מינית, בגין פגיעה מכל סוג שהוא, שגרם המתלונן או התובע – לאחר הגשת התלונה או התביעה – לאדם שנגדו הגיש את התלונה או התביעה.

לדעת פרופ' קרמניצר –

“The legislature must keep abreast of inadequacies discovered in the existing prohibitions, as well as of developing social needs that may require new legislation or the expansion of existing offences. A legislature that does not properly fulfil its role places the legality principal at risk of breach by the judiciary and single-handedly undermines that principle” (קרמניצר, בע' 94).

לכן, מן הראוי שהמחוקק יתאים את הגדרתה הרחבה של עבירת ההתנכלות לעיקרון החוקיות.

יש לצפות כי גורמי התביעה – בבואם להגיש כתבי אישום בגין עבירת ההתנכלות – יבחנו תחילה את אפשרות התקיימותם של סייג “זוטי דברים” לפי ס' 34 יז לחוק ושל ספק סביר לקיומו של סייג “זוטי דברים” לפי ס' 34(ב) לחוק, החלים על עבירת ההתנכלות מכוח ס' 34 כג לחוק.

עוד תוסב תשומת הלב לכך שהטכניקה בה בחר המחוקק – לפיה הוגדרה העבירה של “הטרדה מינית” ביחד עם “התנכלות” באותו סעיף בחוק למניעת הטרדה מינית, ויותר מכך המבנה של ס' 5 לחוק זה שקובע את העונש לעבירות “ההטרדה המינית” לפי ס' 3(א)(3) עד (6) לחוק למניעת הטרדה מינית אך אינו מפנה בפירוש לכך שהעונש על עבירות ההטרדה המינית לפי ס' 3(א)(1) ו – (2) לחוק זה מוגדר בחוק העונשין – טכניקה זו עלולה אף היא ליצור אי הבנה מסוימת שיש למונעה – במיוחד על רקע הכלל היסודי לפיו ידיעת החוק הפלילי היא נחלת הכלל ואי ידיעתו אינה פוטרת מעונש.

ניתן היום י"ב בטבת, תשס"ב (27 בדצמבר 2001) במעמד הצדדים.
שולמית דותן, ס.נשיא

נאווה

בתי המשפט

פ 002372/00		בית משפט השלום ירושלים	
תאריך: 27/12/01		כבוד השופטת, שולמית דותן ס.נשיא	לפני:

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד
נגד
המאשימה

חמני אליעזר
ע"י ב"כ עוה"ד
הנאשם עו"ד בר חיים ראובן

נוכחים: באת כח התביעה: עו"ד אלקובי
הנאשם וב"כ עו"ד בר חיים

גזר דין

במסגרת הסדר טיעון בין הנאשם לבין התביעה הודה הנאשם בעובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן והורשע בעבירות המיוחסות לו.

ע"פ המפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, באישום הראשון ביצע הנאשם, במהלך החדשים נובמבר – דצמבר 1998, או בסמוך לאחר מכן, הטריד הנאשם, את העובדת "מ", אשר במהלך ביצוע עבודתה נדרשה לפנות למשרדי חשב משרד הדתות, שם עבד הנאשם כסגן חשב המשרד. הנאשם נהג למשוך בשערה של "מ", ללטף שכמותיה לפנות אליה במילים מביכות שונות ובאחת הפעמים אף תפס בידה בכח עד שנאלצה להפיל עצמה לרצפה, כדי להשתחרר מאחיזתו. בהזדמנות נוספת בא הנאשם מאחוריה, אמר לה שהוא אוהב אותה, חיבק אותה ונישק אותה על שפתיה בניגוד לרצונה. על אלה הורשע הנאשם בביצוע "הטרדה מינית".

ע"פ האישום השני – הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה שבוצעה על ידי הנאשם במועד בלתי ידוע במהלך שנת 1999 כלפי "א", שעבדה כמזכירה במשרד הדתות. הנאשם אחז בידה הימנית של "א" ונשך את זרועה נשיכה שהותירה בזרוע המתלוננת את סימני שיניו של הנאשם לזמן מה.

באישום השלישי הודה הנאשם במעשים שבגינם הורשע בהתנכלות ל"פ" אשר עבדה במשרד הדתות. עקב תלונתה של "פ", בנציבות שרות המדינה על הטרדותיו המיניות של הנאשם כלפיה – פנה הנאשם אל "פ" מספר פעמים והטריד אותה, באופן מילולי, בדרך שפגעה בה.

אישום 4 מייחס לנאשם עבירה של הטרדה מינית. ע"פ העובדות המפורטות בו פנה הנאשם מספר פעמים, במהלך שנת 1999 אל "א" שעבדה במשרד הדתות ואמר לה דברים שונים, כמצוטט בס' 3 לעובדות אישום זה, על רקע טיפולי פוריות שעברה.

העבירות בוצעו על ידי הנאשם בתקופות בהן עבד כסגן החשב של משרד הדתות. כל המתלוננות היו

ראיות התביעה לעונש –

מטעם התביעה העידה גב' רבקה שקד, עו"ד, ממונה על קידום ושילוב נשים בשירות המדינה. עו"ד שקד תיארה את התרשמותה מן החוויה הקשה שעברה על המתלוננות עקב הגשת התלונה, ההשפלה, הפחד והחששות שפרסום התלונה יפגע בהן, במיוחד במתלוננת שהיא בחורה חרדית. העדה אישרה לשאלת ב"כ הנאשם, שבטרם הוחל בחקירת המשטרה, פורסמה כתבה בעתון "כל העיר". צילום חלקי של שער העיתון (מתאריך שלא ניתן לזהותו במלואו, אך הוא מחודש תמוז תשנ"ט, פרשת השבוע "פנחס") מציג כותרת: "מטריד מיני סדרתי בחסות משרד הדתות" עם תצלום דיוקנו, כנראה של הנאשם (הצילום מטושטש למדי). העדה אישרה גם כי הנאשם פרש ומבחינת נציבות שרות המדינה, הענין הסתיים בפרישתו או מפטוריו של הנאשם מן העבודה.

ראיות הנאשם לעונש –

תעודת שחרור מאשפוז במחלקה הקרדיולוגית של בית החולים שערי צדק בין 25.3.97-19.3.97. צילום כתבה בעיתון "כל הזמן" מיום 26.5.2000 – בו מדווח גזר-דין שהטלתי בתיק אחר בו הואשם הנאשם בביצוע מעשי מגונה בעובדת במקום עבודתה. ב"כ הנאשם סבר שבכותרת הכתבה ובהערות הנלוות לכותרת זו יש משום נסיון להלך אימים על בית המשפט. כן הוגש מכתבו של נציב שרות המדינה, מר שמואל הולנדר, אל הנאשם מיום 25 בנובמבר 1999 לפיו הושעה הנאשם מעבודתו החל ביום 28 בנובמבר 1999. נ/5, שהוגש אף הוא ע"י הנאשם, הוא מכתב ההתפטרות של הנאשם ממקום עבודתו מיום 21.12.99 ובקשתו לבטל את ההליך המשמעתי נגדו.

בטיעוני התביעה לעונש עמדה באת כח המאשימה על הנקודות הבאות:

- א. המעשים המפורטים בכתב האישום – אשר הנאשם הודה בביצועם, הינם חמורים ע"פ מהותם.
- ב. נקל לשער כמה נפגעה כל אחת מן המתלוננות, עקב מעשיו של הנאשם כלפיה.
- ג. הנאשם התנהג כמתואר בכתב האישום המתוקן באופן שיטתי. זו היתה נורמת התנהגותו של הנאשם.
- ד. הנאשם הורשע בעבירות הטרדה מינית שהתבטאו הן באופן מילולי והן במעשים פיזיים.
- ה. הנאשם היה במעמד בכיר לעומת המתלוננות, שהיו כפופות לסמכותו.
- ו. המתלוננות היו חייבות להיות בקשר עם הנאשם במסגרת ביצוע עבודתן.
- ז. למעמדו של הנאשם במשרד היתה השפעה על קידומן ועתידן המקצועי של המתלוננות.
- ח. בפסיקת בתי המשפט, כפי שהוגשה ע"י המאשימה, ניתן למצוא ענישה מחמירה וגם מקלה יותר. באת כח המאשימה הפנתה לפסקי-הדין.
- ט. עונש שיהיה קל ממאסר לריצוי בעבודות שרות יחמיץ את מטרת ההרתעה שבעונש.
- י. לא נשמעה חרטה מפי הנאשם.
- יא. העובדה שהנאשם התפטר – אין להתחשב בה כנסיבה מקלה.
- יב. העובדה שהנאשם נאלץ לפרוש ממקום עבודתו אינה מעלה ואינה מורידה. על פי פסיקה קימת גם נאשמים שאיבדו את מקום עבודתם נידונו, בגין עבירות דומות, לתקופות מאסר.

המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות ומאסר על

ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש טען כי:

- א. הפסיקה שהגישה ב"כ המאשימה אינה רלבנטית מסיבות אלה:
 - (1) הנאשם שלפני הודה בעוד שהמקרים שאליהם הפנתה ב"כ התביעה הנאשמים לא הודו.
 - (2) במקרה הנידון יש הסדר טיעון והתביעה לא טענה לתקופת המאסר בעבודות שרות, כך שגם עונש של שבועיים של עבודות שרות – הוא במסגרת ההסדר.
 - (3) התקדימים אינם דומים לפרטי הענין שלפנינו. שם נידונו עבירות אינוס ומעשים מגונים ולא הטרדה מינית כבעניננו. דווקא השואה ביניהם צריכה להוביל לענישה של מאסר על תנאי בלבד, כפי שעותר הנאשם.
 - ב. על בית המשפט להזהר מהשפעת פרסומים וגורמים אינטרסנטים המנסים להשפיע על רמת הענישה בעבירות מסוג זה.
 - ג. החוק למניעת הטרדה מינית מעניש רק על עבירות הטרדה המתבצעות בנסיבות המתוארות בס' 3(א)(3) עד (6).
 - ד. החוק הנידון הוא חוק חדשני, ובא לעולם שבו הנורמות שהיו נהוגות בציבור (לדברי ב"כ הנאשם) היו אחרות. הנאשם ביצע את העבירות בטרם הספיק לעקל את החידושים שבחוק למניעת הטרדה מינית. ב"כ הנאשם חישב ומצא כי העבירות, המתוארות בכתב האישום המתוקן, בוצעו אך כחדשיים אחרי חקיקת החוק.
 - ה. בפסק-דין בת"פ 8/96 של ב"מ זה נדון הנאשם למאסר על תנאי בלבד.
 - ו. "העבירות שביצע הנאשם הן בגדר התבטאויות מילוליות אומללות ובכלל התנהגויות אומללות שלא מתאימות לאופי הכללי של הנאשם. אלו כשלונות שהנאשם מצטער ומתחרט עליהם" (עמ' 21 ש' 5-7).
 - ז. ע"פ הסדר הטיעון הטלת עונש מאסר על תנאי בלבד – כעמדת הסניגוריה – היא לגיטימית.
 - ח. הנאשם הודה וחסך מזמנו של בית המשפט וחסך למתלוננות חקירות קשות, שהיו צריכות להיעשות בנוכחות הנאשם.
 - ט. באישומים השני והשלישי – אין מעשים מיניים כלשהם.
 - י. באישום השלישי – ההתנכלות היא ברמה של "זוטי דברים" עבירת התקיפה בוצעה על רקע ויכוח על כדורגל. יש להתעלם מן התקיפה כששוקלים אם להטיל עבודות שרות.
 - יא. עבירות הטרדה המינית נעשו בנסיבות שאינן חמורות כלל וכלל, המתלוננות לא היו כפופות אליו ולא היתה התנאה כלשהי מצידו.
 - יב. הנאשם כבן 65 היום. נאלץ לעזוב מקום עבודה שעבד בו 37 שנים, הנאשם חולה לב, הפרסומים וההליכים נגדו פגעו בבריאותו. הנאשם סבל מן הפרסומים בעתונים בהם כונה "מטריד סדרתי", תוך ציון שמו.
 - יג. ב"כ הנאשם הגיש פסיקה קודמת כדי להראות שבמקרים שונים נגזרו על נאשמים, שהורשעו בעבירות דומות, או אף חמורות יותר, ענשים שונים שבדרך ההיקש מהם ניתן לקבל את עמדת הסניגוריה בהסדר הטעון בין הצדדים שלפני.
- בבואי לגזור דינו של הנאשם שלפני אתחשב, כמובן, בכל הנטען ע"י הצדדים – באשר כל אחת מן הטענות הללו אכן רלוונטית בשקילת העונש הראוי. ניתן לאמר שבאי כח הצדדים ציינו את מכלול הנסיבות הרלבנטיות לעונשו של הנאשם.

במצב דברים זה – גזר הדין שיגזור בית המשפט, אשר, כזכור, גם אינו כפוף להסדר הטיעון בין הצדדים, לא לקולא ולא לחומרא – יתן ביטוי לשיקולים הנ"ל וגם לעמדתו העקרונית של בית המשפט לגבי סוג העבירות הנידון לפניו.

עבירות אלה – יש בהן כדי לעורר סלידה וכעס רבים. סלידה מטיב המעשים ומהותם. סלידה מכך שהנאשם לא חדל לאחר שלא נענה על ידי המתלוננות, סלידה מכך שהנאשם נהג כפי שנהג, לא כלפי מתלוננת אחת בלבד, אלא כלפי מתלוננות מספר. העובדות בהן הודה הנאשם סותרות מאד את טענתו כאילו אין בהן כדי להוכיח את אופיו הכללי של הנאשם. פן אחד באופיו בודאי בא לידי ביטוי במעשיו ולא ניתן לקבל הטענה שמדובר בכשלון אחד או בכשלונות מספר.

הכעס על הנאשם נובע מן הסיבות הנ"ל וגם מכך שכאשר בית המשפט מתאר לעצמו את תחושותיהן של המתלוננות – ובמידה מסוימת את חוסר האונים שלהן מול המצב בו היו – לא יכל בית המשפט שלא לכעוס על הנאשם, שהינו אדם מבוגר, שמדבריו למדנו שיש לו בן נשוי ועדיין נטפל לנשים או לבחורות אחרות, כדי לספק עצמו סיפוק מיני, כזה או אחר.

עבירת התקיפה בה הודה הנאשם ע"פ אישום מספר 2, בוצעה בנסיבות מוזרות ביותר וקשה לקבל את הרקע למעשה כמסביר, ולו במשהו, את המעשה המכוער של נשיכת ידה של המתלוננת, עד כדי הותרת סימני שיניים עליה.

אם לשפוט לפי התמדתו של הנאשם, בשובו פעם אחר פעם על הטרדותיו המילוליות כלפי המתלוננות – הרי שניכר כמה גס ליבו בתחושות המתלוננות וכמה היה מרוכז בעצמו וברצונותיו הסוטים. בהתאם לכך לא יהא זה בלתי ראוי, או בלתי נאות, לאמוד לנאשם מידה כנגד מידה ולהתחשב אך במעט בנסיבותיו האישיות.

בעיותיו הקרדיאליות של הנאשם היו קימות גם בתקופת ביצוע העבירות. אלה לא הביאוהו, לשום חשבון- לא חשבון נפש ולא חשבון אחר – שהיה עשוי להניא אותו מן המעשים שעשה.

אין ספק שהנאשם שילם עד כה מחיר לא קטן על מעשיו. אולם – הנאשם שילם מחיר במישור התעסוקתי, דהיינו, פרישה ממקום עבודתו, בתנאים שהם, אולי, פחות טובים ממה שהיה משיג אלמלא העבירות. גמול זה שפרע הנאשם נוגע לכך שהנאשם ביצע את העבירות תוך ניצול תפקידו ומעמדו במקום עבודתו ותוך ניצול העובדה שהמתלוננות היו שם מאותה סיבה של תעסוקה ועבודה במשרד הדתות.

הפן העומד לענישה כעת הוא הפן הפלילי של מעשיו של הנאשם. הנאשם צריך היה לדעת, בעת ביצוע המעשים, שעל פי המצב החוקי הוא חוטא בפלילים ובמישור המשמעותי כעובד המדינה. אין עובד המדינה רשאי להתעלם מההשלכות של מעשיו על מעמד השרות הציבורי, נקיון כפיו, טוהר מידותיו ומוסריותו בכלל. לפיכך, הציבור מקיים שתי מערכות משפט בנסיבות כאלה הנידונות.

ב"כ הנאשם הדגיש את "משפט העיתונות" שנעשה לנאשם. אכן, לו היה הדבר בידי הייתי מונעת פרסומים רבים הנוגעים לחשודים ולנאשמים, שטרם התבררה אשמתם בבית המשפט. העתונות בוחרת להתעלם מכך שפרסומים כאלה עושים, לא אחת, עוול לאותם אנשים, אך הקשה יותר הוא – העוול והפגיעה הקשה בבני משפחותיהם, שלא חטאו. יחד עם זאת, אין להמעיט בחשיבות האפשרות

לפרסם, כדי שבדרך זו ייעשה "בדק בית" בכל מקום שהדבר דרוש ולא יוסתרו מעין הציבור ארועים שמחובתו לדעתם.

הייתי רוצה לקוות כי המערכות הממונות על אמצעי התקשורת השונים וכן כל גורם שבידו לקום ולעשות, ימצאו דרך לקבוע כללים הוגנים של פרסום במצבים שונים. בגזר-דין זה אתחשב בכך שהנאשם "שילם" מחיר גם מן הסוג האמור. עם זאת, אין לשכוח שדווקא הפרסום הביא, במקרה זה, לפתיחת החקירה. בחסות אי הפרסום ובחסות אי הגשת תלונות ע"י המתלוננות – המשיך הנאשם במעלליו.

לצד פסקי הדין הרבים שהגיש ב"כ הנאשם בקש כצפוי, להסתמך על גזר-הדין בענינו של השר לשעבר יצחק מרדכי. הוא מבקש לקבוע שמעשיו של יצחק מרדכי היו חמורים ממעשיו של הנאשם. אף על פי כן, הסתפק בית המשפט שם בהטלת מאסר מותנה בלבד. לא מצאתי שיש מקום לקבוע, שגזר הדין המיוחד, שהוטל על הנאשם יצחק מרדכי, צריך להוות קנה מידה לענישה בעבירות מן הסוג הנידון בכלל, ובמקרה של הנאשם שלפני בפרט. הנסיבות המיוחדות לפרשת יצחק מרדכי, הן לגבי קביעת אשמתו (זיכוי מחלק מן העבירות שיוחסו לו, בערכאה הראשונה ובערכאת הערעור) והן לגבי השיקולים שהיו ייחודיים אך ורק לו ולאופן התנהלות ההליכים נגדו – שוללים הפיכת גזר הדין בענינו של יצחק מרדכי לבסיס להשוואה לגזרי דין שיוטלו על נאשמים מכאן ולהבא. בשום אופן לא ניתן לקרוא את גזר הדין בענינו של יצחק מרדכי ככזה המתווה את מדיניות הענישה שנוקטים בתי המשפט בעבירות בתחום הנידון.

איני רואה מקום לערוך השוואות מדוקדקות בין גזרי הדין, אלה שהוגשו לי ע"י ב"כ הצדדים ואלה שניתן להגיע אליהם, לבין העמדות המוצגות ע"י הצדדים במקרה שלפני. בעידן זה של פרסום וגישה לכל פסק-דין שניתן, יכולה להיעשות "עבודת נמלים" גדולה של השוואות פרטניות, אשר, על פי דעתי, לא תביא להכרעה לטובת עמדה כזו או אחרת של בית המשפט במקרה הנידון לפניו.

עיינתי היטב בכל פסקי הדין שהגישו הצדדים ובאתי למסקנה שניתן למצוא תמיכה בפסקי דין קודמים שנתנו – לכל אחת מן העמדות שהוצגו. עם זאת, אין מקרה אחד דומה למשנהו במידה כזו שתוצאת שניהם צריכה להיות זהה.

בבואי לגזור את עונשו של הנאשם ראיתי לפני את פירוט המעשים בהם הודה הנאשם, נתתי דעתי גם לאופן הביצוע של עבירת ההתנכלות, בה הרשעתי את הנאשם ולהערותי לגבי צורת קיומה של עבירה זו בחוק.

הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון, קיצר הליכים וחסך למתלוננות את המעמד הקשה של עדויות וחקירות נגדיות. במידה מסוימת פגם הנאשם בהודאתו-ככזו שיש בה גם חרטה ובושה על מעשיו, על ידי כך שניסה לתת תרוצים שונים ולא ענייניים לקיום ההליכים נגדו.

לאחר שבחנתי, כאמור, את השיקולים המפורטים באתי לדעה שעמדת התביעה – במסגרת הסדר הטיעון שאני מחליטה שלא לחרוג ממנו – היא הנכונה יותר. כמו כן, ראיתי לנכון לקבוע עונש לכל אחד משלושת סוגי העבירות בהן הורשע הנאשם וזאת למרות, שלמעשה, כל העבירות בוצעו, ככל הנראה, מאותה נקודת מוצא של התיחסות הנאשם אל מול המתלוננות.

לפיכך, אני דנה את הנאשם כדלקמן:

2. בגין העבירה באישום השני – מאסר 30 יום.
 3. בגין העבירה באישום השלישי – מאסר 10 יום.
 4. בגין כל העבירות יחדיו: מאסר 6 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם, אלא אם כן, יעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירה כלשהי מן העבירות המנויות בסימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 או כל עבירה מן המנויות בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998.
 5. ע"פ חוות דעת הממונה על עבודות שרות, ירצה הנאשם את המאסר שהטלתי עליו (130 ימים) בעבודות שרות בארגון "עזר מציון" בימים א'-ה' בין השעות 8:00-14:00 ובימי שישי וערבי חג בין השעות 8:00-12:00.
- הנאשם יחל בביצוע העבודה ביום 17.3.2002, לאחר תאום מוקדם עם המפקח האחראי על עבודתו מטעם שב"ס, מר שילה דודו. כמו כן, יעדכן הנאשם את משרד הממונה על עבודות שרות בכל שינוי, אם יחול, בכתבתו. אם הנאשם יפר את ההוראות לביצוע עבודות השרות – יביא הדבר להפסקה מנהלית של העבודות ולריצוי העונש במאסר ממש.

זכות ערעור לפני בית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום י"ב בטבת, תשס"ב (27 בדצמבר 2001) במעמד הצדדים.
שולמית דותן, ס.נשיא

נאוה